

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:
Pe an: . . . . . 12 coroane
Pe 6 luni: 6   "
Pe 3 luni: 3   "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPUIAZĂ

Pacea lui Isus

Dr Sebastian Stanca

De patru ori iată și-a făcut pământul calea în rostul cârmuirii dumnezeiești decând lumea zace năruiată în potopul de foc și sânge al crâncenului război și nicăiri nu se zărește încă licărirea de lumină, care să spintece întunerecul și să alunge norii urgiei acesteia. Adeseori stând la sfat cu tine însuși îți vine să crezi, că Satana este astăzi stăpânul pământului și nu se mai satură de lacrimi și sânge. Și când stai să cugeți cât amar și suferință ar fi putut alina și câtă fericire ar fi putut vărsa peste omenime miliardele, cari astăzi destramă omenimea, ce lucrări uriașe ar fi putut săvârși energiile, cari astăzi se fărâmă pustiindu-se una pe alta, câte mii de mizerii ar putea alunga bunătațile, cari se înneacă numai într'o singură zi în fundul mărilor, atunci cu drept te ispitește gândul să crezi, că Dumnezeu s'a îngrădit cu nouri, ca să nu mai poată străbate la dânsul glasul omenimei și a dat frâu liber sfetnicilor întunerecului, ca să biciuiască patimile oamenilor, ducându-i orbiș la prăpastie.

Și de fapt nici nu poate fi altfel. Căci de vom sta să punem în cumpăna adevărului rosturile, cari cârmuiesc astăzi omenimea, va trebui să mărturisim, că idolii neamurilor astăzi, poate ca nici când altădată, sunt aurul și argintul și lucrurile mânilor omenești. Deșertăciunea patimilor omenești a alungat din suflete pe Dumnezeu, punând stăpân asupra oamenilor păcatul. Iar Dumnezeu a întune-

cat văzduhul cu nori de plumb și a dat frâu liber acestor patimi, ca să se frământe, să se sbuciume, să se junghie una pe alta până ce din clo-cotul acesta înfricoșat se va trezi de sine omul să înțeleagă, că el nu este zămislit numai pe seama pământului și va reveni iar la calea către Dumnezeu.

Astăzi deci omenimea își trăește una din cele mai grozave Vineri a patimilor pentru mulțimea păcatelor sale. Căci deși fiecare din noi poate zice cu înima liniștită: nu eu port vina acestui război, eu lupt pentru o cauză sfântă, pentru binele și fericirea patriei, — înaintea lui Dumnezeu toți trebuie să ne plecăm ochii roșind de rușine și să recunoaștem, că nime nu este curat de întinăciune, că de s'ar uita Domnul la fărădelegile noastre, cine ar putea suferi fulgerul privirii sale. Ispiteșteți creștine tainele sufletului tău și mărturisește, că poate nici când n'a bântuit în omenime atâta gunoi de păcate, ca în vremile noastre. Să nu te miri deci, că iubirea Tatălui muștră atât de aspru pe copiii neascultării. Greșala cere muștrare, păcatul așteaptă pedeapsă, însași mântuirea, ce ne-a adus-o Isus, a trebuit să treacă peste Golgota, ca să ajungă la înviere.

Dar precum prin moartea popului lui Noe s'a trezit pământul la viață nouă, precum din întunerecul ce cuprinsese Vinerea patimilor a răsarit lumina Învierii, tot astfel va trece și urgia războiului de astăzi și după zilele negre de patimi va cerne asupra oamenilor iarăși belșug de lumină și căldură soarele păcii binefăcătoare.

Învierea ispășirii păcatelor noastre cere însă multe jertfe de pocăință. Învierea păcii adevărate numai atunci se va plini, când și pocăința noastră va fi adevărată și deplină.

Zadarnic dă gura noastră mereu glas de tânguire: Doamne, până când va mai ținea urgia asta? Ce va ieși din atâta vărsare de sânge? Ce cumpănă va fi în stare să răsplătească atâtea lacrimi și amărăciune?

Înzadar vom căuta să tâlcuim rostul atâtor ani de războire fără seamăn, dacă nu vom intra în cămăruia sufletului nostru și acolo să sădim planta lecuitoare.

Priviți în jurul vostru. Câte suferințe și nevoi v'a adus războiul, dar cumpăna păcatelor s'a plecat și mai în jos, povara păcatelor parcă e mai mare și mai grea, ca înainte de război. Și tocmai cei-ce tângue mai mult nevoia vremilor de astăzi, lacômii, trufașii, înșelătorii, hrăpăreții și cei-ce se libovesc în noroiul fărădelegilor nu vreau să înțeleagă, că tocmai ei sunt stavila păcii, după care însetează fiecare

Învierea adevărată cere fapte vrednice de pocăință. Vinerea aceasta lungă de patimi ne aduce aminte de învierea din mormântul păcatelor noastre.

Întoarceți-vă deci fiecare în cămăruia sufletului vostru, ispitiți tainele, cari zac acolo ascunse și de veți găsi fărâme de patimi, spulberați-le dintrânsul. Alungați ispita păcatelor din sufletele voastre cu biciul pocăinței adevărate, spălați-vă cu apa curățeniei și a făgăduinței către fap-

LUMINI

în toată mărimea pentru
sf. sărbători ale Paștilor

CHEAG

pentru închegarea brânzei, se
capătă ieftin la: _____

PETRU LEPA, KARĂNSEBES.

tele cele bune, pentru că numai așa vom putea nădăjdui iertare dela Dumnezeu. Pentru că pace adevărată pe pământ nu va fi până ce bântue atâtea păcate urite între oameni, nu va fi până când oamenii nu se vor întoarce la Dumnezeu, până ce nu vor cunoaște și vor împlini cuvântul Scripturii: „iubiți-vă unii pe alții precum și Tatăl v-a iubit pe voi încât pe unul-născut Fiul său l-a trimis pe pământ, ca să vă răscumpere din blăstămul păcatului“. Îndreptându-ne noi fiecare cărările faptelor noastre, îndreptăm societatea omenească în care trăim și îndreptându-se societatea aceasta, se întoarce la calea adevărului omenimea și soarele păcii va cerne iar binecuvântare și belșug de mulțămire asupra pământului.

Vinerea patimilor ne învață să fim statornici în credință până la moarte, pentru că numai așa vom putea ajunge la inviderea sufletului nostru, care să ne îmbie cununa vieții adevărate și a fericirii vecinice. Deschide-ți larg porțile sufletului, ca să între întrânsul poața aceasta a crucii lui Isus. Fiți statornici în credința cea adevărată către Dumnezeu și Dumnezeu vă va da cununa fericirii, după care însetează fiecare.

Din sfânta Scriptură

„Întoarce-ți-vă la mine din toată inima voastră cu post și plângere și cu tânguire, și vă rumpeti inimile voastre, iară nu hainele, și vă întoarceți la Domnul Dumnezeuul nostru, că milostiv și îndurat este, îndelung răbdător și mult milostiv și îi pare rău de răutăți“. (Ioil 2. v. 12, 13.)

Vezi s. Evanghelia dela Ioan, cap 12 v. 1—18.

Floriile

Ieșind Isus Cristos din Ierihon, unde făcuse multe minuni, a venit în Vitania unde a înviat pe Lazar din morți. De aci pleacă să între biruitor în Ierusalim, însă nu cu fală și măreție lumească, cum făceau împărații din acele vremuri, cari șeau deosebiți în cară trași de tigrii, lei sau elefanți, ci călare pe un mânz de asină cu cea mai mare smerenie și blândețe. Popor mult era adunat la praznic și auzind că vine Isus, î-L primiră cu mare cinste ca pe un împărat al lui Israil. Unii mergeau înainte, alții veneau în urmă, unii rupeau ramuri, alții mișcau stâlparile și iarăși alții așterneau vestmintele lor pe unde avea să treacă, și toți cu mic cu mare bucurându-se strigau: „Osana, bine e cuvântat cel-ce vine întru numele Domnului, împăratul lui Israil“.

Precum în zilele acelea, așa și acum vine Isus Mântuitorul la noi. Nu însă din Vitania, ci din lăcașul său din înălțime și nu ca să între în Ierusalim, ci în fiecare din cei-ce cred întru El. Și vine ca să se împreune cu noi și să petreacă întru noi. Taina împreunării oamenilor cu Dumnezeu, adică taina sf. cuminecături, a dat-o însuși Domnul prin cuvintele: „Luați, mâncați, acesta este trupul meu; beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu“ și iarăși: „Cel-ce mănăcă trupul meu și bea sângele meu, întru mine petrece și eu întru el“. (Marcu XIV. 23. 24.)

Domnul vine la noi sub chipul pâinei și a vinului și de aceea să cuvine a-L primi după vrednicie. Ca gătitura noastră să fie vrednică, trebuie să ne curățim inima și sufletul nostru de toate gândurile și faptele rele, să lăpădăm toată grija, toate patimile lumești, să nu fim vicleni, nici urători de frați, nici iubitori de argint, nici pizmuitori, nici învrăjbitori, să nu fie între noi nici un Iuda, care să înșele pe aproapele său, nimeni să n'aibă venin ascuns în inima sa. Astfel gătiți, cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să ne apropiem a-L primi.

Domnul vine la noi, — să fim iertători și să avem dragoste adevărată creștinească pentru tot natul, să deschidem milostivirea inimei noastre, căci de vom milui săracii, de vom sătura pe cei flămânzi, de vom îmbrăca pe cei goi, atunci vom găti și noi cină lui Isus, căci de vedem vre-un sărac pe Isus îl vedem, și de facem vre-un bine săracilor, lui Isus facem, după cuvântul Lui: „Amin zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești mici frați ai mei, mie ați făcut“. (Matei XXV. 40). Maria a uns picioarele lui Isus cu mir de mult preț, noi să le spălăm cu lacrimile ferbinți ale pocăinței păcatelor noastre. Mirul Mariei s'a prețuit în 3 sute dinari, mirul lacrimilor este neprețuit.

Domnul vine la noi. Deci cei-ce în zilele sfântului post ați biruit patimile trupului și ați înfrânt puterea păcatului, ați luat semne de biruință asupra deșertăciunii lumii, cei-ce prin pocăință și mărturisire v'ați curățit de toate greșalele voastre, cei-ce ați postit și v'ați smerit, cei-ce ați înfrânat poftele lumești, ați miluit, ați făcut lucrurile cele duhovnicești, luați stâlparile faptelor bune și ieșiți întru întâmpinarea Domnului, așterneți inimile voastre precum poporul hainele sale și împărtașindu-vă cu dumnezeieștile taine, primiți-L pe El în sufletul și trupul vostru. Primiți toți pe împăratul mării și strigați și voi: „Osana, bine e cuvântat cel-ce vine întru numele Domnului“.

Preotul Vasilie

„Sebeșana“

Omul cuminte și prevăzător caută să-și plaseze banii ce-i are astfel, ca aceștia să-i aducă cât mai mare câștig. Băncile dau astăzi după depuneri camete de tot mici. Capitaliștii cumpără deci realități, hârtii de stat, sau acții dela bănci solide.

O bancă solidă avem și noi în Caransebeș: „Sebeșana“, cu capital societar de 300.000 cor. Fondul de rezervă al acestei bănci întrece suma de 100.000 cor. Valoarea unei acții, cumpărată la timpul său cu 200 cor. e deci astăzi 270 cor.

FOIȚA „LUMINEI“

CÂNTEC

Ecaterina Pitiș

Tot ce-a fost boboc aseară
Peste noapte s'a deschis —
Albe-s par'că-s ninse iară
Ramurile de cais.

Și-i curată dimineața,
Par'că însuși cerul sfânt
Fermecat se uită 'n fața
Desmierdatului pământ,

Peste care risipește
Tatăl mii și mii de flori,
Ca s'arate că-și iubește
Fiii nemulțămitori.

Procesul și sentința de moarte a lui Isus Cristos¹⁾

Creștinii și toți aceia, cari se străduiesc să cunoască toate amănuntele asupra unui con-

¹⁾ Tradusă din grecește de Veniamin Costache, metropolitul Moldovei.

damnat de rând, vor primi nu cu puțin interes reproducerea aceasta, referitoare la condamnarea Domnului nostru Isus Cristos; a celui Cristos, care a avut cerească putere de a răsturna Olimpul cu Joe și cu toți zeii și semizeii și de a ridica în locul acestora, pentru veacuri, altare mărețe.

Toată lumea știe, că părintele creștinătății, Isus Cristos, a fost judecat în zilele lui Ponțiu Pilat, că în sfârșit a fost condamnat pe baza unei sentințe după toate formalitățile timpului; deci oricine se poate întreba cu drept cuvânt: ajuns-a până la noi această sentință? Da, ne răspund celece urmează.

În zilele lui Ieremia (1580) patriarhul Tarigradului, sentința aceasta, după-ce ea a fost aflată în Aculia, a fost adusă aci. Era într'o cutie de fer, ce conținea altă cutie de marmură, ambele îngropate într'o piatră foarte frumos lucrată.

Sentința era scrisă în evreește pe pergament și glăsuște astfel:

„Anul al 17-lea al lui Tiberie Cesarul; împăratul Romanilor, monarh nebiruit, după Olimpiade 121 și după Iliaca al 8-lea dela zidirea lumii, iar după a noastră și împărțirea Evreilor 4173 de ani, și dela întemeierea împărăției Romanilor 73 ani și slobozirea robiei Vavilonului 80

ani. Iar dela stricarea sfintei împărății 97 de ani, în Martie 25... (aici se înșiră apoi conzului, ocârmuitorul cetății Ierusalimului Pilat din Pont, arhieriei Ana și Caiafa și alți înaintestătători, sub cari s'a adus sentința)

„Eu Ponțiu Filat, prințul din partea împărăției Romanilor, în pretoriul principatului judec la moarte pe Isus, ce se zice de norod Cristos Nazarineanul, din patrie galilean, om impropriu legii lui Moisi și a magnificenței împăratului Tiberiu Cesarul, pentru care orânduiesc și hotărâsc, că moartea lui să fie pe cruce, însă cu cuie după obiceiul vinovaților, pentrucă:

adunându-se mulțime de oameni, bogați și săraci, nu a încetat a turbura toată ludea, făcându-se pe sine fiu al lui Dumnezeu și împărat al lui Israil, pricinuind stricare Ierusalimului și sfântului templu, tăgăduind frica cesarului și îndrăznind încă a intra cu vlăstări și triumfuri cu parte din norod, ca un rege al cetății Ierusalimului, în templul cel sfânt;

de unde poruncim întâiului nostru sutăș Quint Corneliu, ca să-l ducă în Ierusalim legat, bătându-l și îmbrăcat cu porfiră, cu cunună de spini pe cap și ducând crucea pe umeri, ca să fie pildă tuturor făcătorilor de rău, cu care vom a pune și doi ulhari ucigași, pe care scoțându-i pe poarta Gaparola, ce acum se zice Antoniana, se ducă pe acest Cristos la muntele Ierusalimului, anume Calvar, unde răstignindu-se cu trupul pe cruce în obștească privire a tuturor Ierusalimului să se scrie titlul deasupra crucii în trei limbi

„Sebeșana“ și în cei 4 ani ai războiului a dat 7% acționarilor săi, și ar fi dat și mai mult, dacă legile i-ar fi permis, căci a făcut în cursul războiului liferări norocoase.

Acum voește să deie prilej tuturor Românilor, cari au bani la îndemână, să se împărtășească de binefacerile, de cari s'au împărtășit acționarii vechi. De altă parte voește să-și împărtășească și capitalul, ca după război, când banul se va scumpi din nou, să poată să sprijinească și pe mai departe instituțiile noastre culturale, studenții săraci și pe toți oamenii lipsiți, cari i-se adresează, cum a făcut-o până acum.

Soliditatea acestei bănci a recunoscut-o și revizorul expert al însoțirii băncilor noastre românești din țară „Solidaritatea“, d-l Ioan Moldovan, șef-contabilul „Victoriei“ dela Arad, exprimându-se astfel: „Sunt sigur, că lumea noastră pricepătoare văzând rezultatele cu spor de până aci, va da ascultare chemării DV., plasându-și bine și sigur capitalele disponibile“.

„Sebeșana“ își sporește capitalul societății cu încă 1500 acții, dând puțină fiecăruia, să cumpere atâtea acții câte voește. Tot natul care voește să aibe acții dela „Sebeșana“ să anunțe aceasta direcțiunii băncii cel mult până la 1 Iulie 1918, trimitând într-una și taxa de subscriere, fixată în prospectul publicat în Nr. 14 al „Luminii“. Condițiile de plătare ale acțiilor sunt din cale afară favorabile. După o acție se plătește tot la 2 luni câte 20 cor., adică în fiecare lună câte 10 cor. Pentru ratele intrate institutul plătește și camătă.

Și sinodul eparhial al diecezei Caransebeșului din anul 1917, la propunerea unui distins pricepător în ale finanțelor, a hotărât să subscrie o sumă însemnată de acții la emisiunea, ce o face „Sebeșana“. În schimb „Sebeșana“ va contribui an de an cu o cvotă acomodată pentru acoperirea trebuințelor eparhiei.

Din cele premerse rezultă limpede, că îndemnul nostru de a subscrie și cetitorii foi noastre cât de multe acții din emisiunea cea nouă a „Sebeșenii“ este întemeiat pe soliditatea institutului, recunoscută de bărbați competenți, și pe intenția „Sebeșenii“ de a ajutarea treptat tot mai multe instituții culturale de ale noastre.

grecește, râmlenește și evreește: „Isus nazarineanul, regele Iudeilor“.

Deci poruncim, ca nici unul din orice rang, să nu îndrăznească acest fel de osândă hotărâtă de mine și cu toată vuirea săvârșită după hotărârile și legile Romanilor ca un Evreiu“.

Martorii hotărârii noastre sunt: (urmează numele judecătorilor).

*

Privitor tot la procesul și sentința de moarte a lui Isus se găsește în biserica „Batiștea“ din București un tablou (icoană) intitulat „Judecata cea vărsătoare de sânge, sau nelegiuirea Jidovilor asupra lui Isus Cristos, Mântuitorul lumii“.

În acest tablou Caiafa arhiereul se află în mijlocul a 20 de judecători. Fiecare ține în mână câte un bilet de hârtie cu părerea sa. Bunăoară judecătorul Simon Levi e de părerea: „Să se pună în judecata pravilei, întru care se osândească răsvrătorii“. Iosif: „Cu adevărat este lucru netrebnic și fără dreptate, dacă nu va fi unul dintre toți orășenii, ca să ajutore pe dreptul acesta“; Nicodim: „Oare legea noastră osândește pe cineva, când nu se dovedește pricina judecării“. Poporul este reprezentat în această icoană prin un om, care necontenit strigă. Părerea lui Caiafa arhiereul e următoarea: „Nu ști ce sfătuești; mai bine să moară unul, decât să piară tot poporul“.

Să cumpărăm deci noi înșine și să îndemnăm și pe alții să cumpere acții de ale „Sebeșenii“ dir: Caransebeș!

Știrile săptămânii

Mersul războiului. Rapoartele oficiale ne aduc următoarele vești: Luptele dela apus și-au ajuns culmea. Trupele engleze străduiesc cu toată puterea să oprească ofenziva armatei biruitoare a Germanilor, dreptaceea au atacat cu vehemență partea frontului dela Amiens. Englezii însă nu mai sunt în stare să pună în linia de foc rezervele noi, dreptaceea la frontul din Flandria se ivesc iarăși trupele franceze. Cu toate acestea Germanii înaintează spre Ypern și și în alte părți ale frontului apusean, dovadă, că Paris-ul se golește mereu. În Paris neîndestulirea crește și spiritul revoluției încolțește tot mai mult. Situația generală dela apus e, că englezii sau sunt constrânși să cedeze țărmurii mării până la Dieppe, sau se espun la străpungerea frontului, și atunci trupele engleze sunt amenințate că vor fi înconjurate și împinse spre mare.

De pe frontul italian rapoartele oficiale nu ne aduc știri mai însemnate, decât că și armata italiană ajunge sub conducerea generalului Foch și astfel deacum înainte comanda trupelor franceze, engleze și italiene se concentrează într-o singură mână.

La răsărit Ucraina, noua țară a rutenilor, nu vede cu ochi buni unirea Basarabiei cu România și dreptaceea protestează contra hotărârii „sfatului țării“, întrunit la 9 Aprilie a. c. în Chișineu. Protestul Ucrainei însă nu folosește nimic, căci puterile centrale doresc mărirea României cu Basarabia, ruptă dela corpul țării mame acum 106 ani, de lăcomia fără păreche a Rusiei. Proclamarea unirei s'a făcut cu 84 voturi contra 3, și neșterse vor rămânea clipele sârbătorești, în cari „sfatul țării“ a adus această hotărâre memorabilă, și în cari reprezentantul poporului polonez din Basarabia, deputatul Dutkievici, a zis: „Salut în voi frați moldoveni, pe reprezentanții unui popor sfânt, ca și cel polon, dar care astăzi are suprema fericire de a reveni la sânul mamei sale“....

Basarabia are 3 milioane de locuitori împărțiți astfel: 2.000.000 români, 270.000 evrei, 250.000 ucraineni, 85.000 ruși, 75.000 români rusificați sau rutenizați, 70.000 germani (coloniști), 65.000 țigani, 60.000 bulgari (coloniști), 40.000 lipoveni, 35.000 cazaci, 30.000 găgăuți (turco-bulgari), 20.000 polonezi, 18.000 armeni, 10.000 greci, 2000 francezi și 10.000 alte națiuni.

Această părere e un răspuns la cea a lui Pilat, care ședea în partea stângă și zise-se: „Dar ce rău a făcut? Nici un rău nu găsesc în omul acesta. Poporul însă striga tare: „De vei slobozi pe omul acesta, nu ești prieten Cesarului“.

Văzând Pilat că nimica nu folosește, ci că mai mare gălceavă se face și cum-că nu va fi prieten Cesarului, hotărăște pe Isus spre răstignire, și luând apă se spală pe mâni înaintea a tot poporul zicând: „Nevinovat sunt despre sângele acestui drept, voi veți vedea“. La aceste cuvinte poporul continuă a striga: „Răstignește-l, răstignește-l; sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri“.

Pe tablou, la picioarele lui, se găsește apoi următoarea: Hotărâre a lui Pilat:

„Eu Pilat din Pont, judecătorul Ierusalimului, sub prea puternicul Tiberiu Cesarul, a cărui prea puternică împărăție să fie fericită întru tot și de tot fericitul bine, șezând pe scaunul diavolului, care hotărăște tuturoara și aduării evreilor, fiind-că s'a cunoscut vina, ce s'a adus împotriva lui Isus Cristos, pe care jidovii l-au legat, fiind-că cu cuvinte fălitoare s'a făcut pe sine fiu al lui Dumnezeu și s'a publicat de împărat al jidovilor, — cu vate că se trage din părinți proști și-a zis, că va sfărâma templul lui Solomon — găsesc — în cale, să fie osândit pe cruce, împreună cu doi tâlhari“.

Țărmurii la Marea Neagră au 100 kilometri.

Suprafața totală a Basarabiei este de 44.000 chlm. pătrați și este împărțită în 8 județe (comitate).

Până la 1812, Basarabia forma o țară cu Moldova. Dar în acest an, după-ce Rusia cu Turcia purtară un război de 6 ani, rușii rupseră pământul mânos dintre Nistru și Prut, pe care îl botezară „Basarabia“. La 1856 după înfrângerea Rusiei prin puterile europene Rusia întoarce Moldovei 3 județe, pe cari apoi după 21 ani, la 1877, le răpește din nou, drept mulțumită, că România a scăpat Rusia de înfrângerea ce i-o pregătea Osman Pașa la Plevna... În cei 106 de ani, cât au fost românii moldoveni sub jugul rusesc, ei au fost „opriți a-și învăța limba mamei lor, opriți a-se ruga lui Dumnezeu românește: școala și biserica au ajuns în Basarabia pârghia, cu ajutorul căreia guvernul rus nădăjduia să facă rusească poporațiunea românească. Până în zilele noastre însă, țăranul român de dincolo de Prut nu vorbește altă limbă decât cea românească, nu se roagă lui Dumnezeu, decât în limba părinților săi... ne spune un fruntaș al acestui popor năcăjit, d-l Arbore. România datorează deci recunoștința puterilor centrale, cari în loc să o înfrângă pentru pasul ei nesocotit, o înalță și o măresc.

Săptămâna patimilor. Pășim pragul unei săptămâni cu adevărat însemnate pentru noi creștinii dreptcredincioși. Înaintea ochilor ni se vor înșirui în toate bisericuțele noastre patimile și suferințele cumplite, ce le-a îndurat Mântuitorul neamului omenesc pentru izbăvirea noastră din lanțurile păcatului. Să fim mulțumitori Domnului nostru Isus Cristos pentru marea binefacere, de care ne-a învrednicit. Să ne curățim deci simțirile, să ne desbrăcăm de patimile, cari ne otrăvesc sufletul și trupul să ne examinăm conștiința, oare suntem noi vrednici să purtăm numele mult grăitor de „creștin“! Să cercetăm deci sfânta biserică. Numai astfel ne vom putea bucura cu adevărată bucurie creștinească de sârbătoarea cea minunată a „Învierii“.

RESTANȚIERILOR. Acesta este ultimul număr ce-l expedăm acelora, cari nu ne-au trimis încă plata de abonament pe cvartalul al doilea. Spesele mari ce le avem cu scoaterea foii nu ne îngăduie să facem risipă. Deci grăbiți cu reînnoirea abonamentului.

† **Maria Romanu** nasc. Popovici, văduvă de căpitan în Caransebeș, a reposat în 19 Aprilie a. c. st. n. în etate de 75 ani. Distinsa matroană s'a bucurat în viață de multe simpatii. A fost 8 ani dearândul prezidenta „Reuniunii femeilor române“, conducându-o cu tact și cu multă tragere de inimă. Comitetul acestei societăți s'a întrunit imediat după moartea prezidentei în ședință, și sub prezidiul viceprezidentului Ștefan Jianu, asesor consistorial, a luat diposițiile trebuincioase cu privire la înmormântarea repozatei. Drept cunună neperitoare societatea a votat 50 cor. pe seama „fondului orfanilor eparhiei Caransebeșului“, iar 200 cor. ca bază a unui fond, care va purta numele defunctei și care va avea menirea să sprijinească în fiecare an câte o fetiță orfană. — În mormântarea a avut loc Sâmbătă după amiază. Șirul lung al celor-ce au condolat, l'a început Prea Sfinția Sa părintele episcop Dr E. Miron Cristea. O jelesc 2 fii, dintre cari unul este bravul vice-colonel Teodor Romanu și d-na Sidonia Bălan, o matroană distinsă, care și-a testat averea în scopul zidirei unei școli civile de fete. Odihnească în pace!

† **Văd. Maria Lăbonțiu**, nasc. Cozacu, mama vrednicului nostru avocat Dr Gheorghe Lăbonțiu, a reposat tot în 19 Aprilie a. c. A petrecut-o la groapă mult public, dovadă vie a stimei, de care se bucură familia Lăbonțiu în Caransebeș.

† Petru Milutinovici, notar în Valeapai, a murit în 16 Aprilie a. c. Și-a împlinit 34 de ani slujba spre mulțumirea poporului și a încărunțit în omenie. Atât fiul său, notar la comitat, cât și ginerele său, majorul Silviu Bordan dela reg. 8 de honvezi din Logoj, sunt în prinsoare rusească.

Festivitățile din Caransebeș. Am anunțat, că în Lunia Paștilor se vor desfășura în Caransebeș în legătură cu desvălirea monumentului „Regina Elisaveta” sărbări înălțătoare. Ca reprezentant al Majestății Sale regelui va participa Alteța Sa regală arhiducele Albrecht. Programul sărbătorilor e următorul:

1. La orele 8 și 3/4 dim. slujbă dumnezeiască în biserica catedrală, la care va pontifica Prea Sfinția Sa episcopul Miron cu asistența înaltului cler. Responzoriile le ezeacă corul mixt al „Reuniunii de cântări”.
2. La orele 10 întâmpinarea arhiducelui la gară. Va vorbi în numele comitatului prim-comitele Dr Oliver Eöttevényi, iar în numele orașului primarul Octavian Bordan. Alteța Sa regală va răspunde. Biserica noastră va fi prezentată la întâmpinare prin Prea Sfinția Sa episcopul Dr E. Miron Cristea, Înalt Prea Cuvioșia Sa arhimandritul Filaret Musta, Prea Cuvioșia Sa protosințelul Dr Iosif Tr. Badescu și alți membri ai Consistorului.
3. Întrarea în oraș, fiind întreg orașul împodobit cu steaguri și cu verdeață.
4. La orele 11 și 1/2 desvălirea monumentului „Regina Elisaveta” așezat în piața principală. Aici discursul festiv îl va rosti prim-comitele, după care urmează răspunsul arhiducelui și în fine primarul va primi statua printr'un discurs potrivit. Urmează imediat desvălirea monumentului studenților eroi, așezat în fața liceului superior de stat. Discursul festiv îl va ținea directorul liceului Anton Kalkbrenner. Vor fi și două piese corale, cântate de un cor mixt improvizat sub conducerea profesorului Antonie Sequens. Ambele monumente sunt înconjurate de câte o grădinuță frumoasă.
5. Prânz comun.
6. La orele 3 d. a. inaugurarea noului edificiu al liceului superior de stat. Discursul festiv îl va rosti profesorul Béla Gajda, iar în numele ministrului cultelor și al instrucțiunii va vorbi secretarul de stat L. Szalay.

Din acest prilej Consistorul diecezan: a trimis circular oficiilor parohiale din aretul Caransebeșului, ca acestea să îndemne poporul a participa în număr cât de mare la aceste sărbări, dând astfel nouă dovadă despre loialitatea poporului românesc, dovedită la toate ocaziile, față de Casa domnitoare.

Doamna Veturia Triteanu, vestita noastră cântăreață a dat un concert bine succes în Budapesta, fiind laudată de toți pricepătorii artei.

Pierderile Rusiei în război. Foia „Neue Züricher Nachrichten” scrie, că Rusia a trimis în război 12,700.000 oameni. Din aceștia 6,200.000 au rămas morți pe câmpul de luptă. — Puterile centrale au făcut peste tot până acuma 3,450.000 prizonieri.

Pentru votul universal, lucrătorii din întreaga țară au făcut demonstrații și au sistat ori-ce lucru Luni după amiaz începând dela orele 2.

Ziua onomastică a Majestății Sale reginei Zitta se va serba cu doxologie în toate bisericile noastre, Sâmbătă în 27 Aprilie.

Prețul ghetelor, care în timpul ultim s'au urcat la sume uriașe, se va regula printr'o ordinațiune ministerială.

Reuniunea femeilor ort. române din Timișoara își va ținea adunarea generală ordinară Marți în 7 Maiu n. 1918 la orele 3 d. a. în sala festivă a școlii noastre din Timișoara-Fabric.

Numele de familie scriați-l ori unde, în orice limbă așa cum l-ați moștenit dela părinții voștri, curat românește!

Carte bună. „Cântece din război” tomul II: „Dor și jale” adunate de Dr Dimitrie Cioloca profesor în Caransebeș. — Cartea se estinde pe 96 pagini și cuprinde 32 poezii foarte frumoase, scrise de vitejii noștri de pe front. Se poate procura la „Librăria diecezană” din Caransebeș cu 44 fil, plus porto poștal.

Prolongirea certificatelor de așteptare a dispenzaților. În sensul unei ordonanțe-circulare Nr. 86,7000 eln. 1918 a ministrului de honvezi comunicată telegrafic autorităților administrative, toate dispenzările și certificatele de așteptare valabile până la 31 Martie 1918 pot fi prolongite din partea autorităților administrative până la 30 Aprilie 1918.

Prolongirea se va scrie pe însuși certificatul de dispenzare și autoritățile administrative sunt datoare a aviză comandamentele militare de întregire despre prolongirea dispenzării.

Excepțiune fac dispenzările cu clauzula „mai departe nu” („tovább nem”) la cari prolongirea se poate încuviința în baza unui raport telegrafic motivat către ministrul de honvezi.

ECONOMIE

Cânepa. Stările triste prin cari trecem a impus poporului nostru să revină la fabricarea pânzei. Iată pentru ce scriem câteva șire despre cultivarea cânepei.

Cânepa se seamănă în pământ de luncă și în pământ nisipos. Se seamănă de regulă după cereale ori plante de nutreț. Locul pentru cânepă se ară afund încă de toamnă; primăvara îl arăm numai de 2—3 degete, ori îl grăpăm numai. Fiind cânepa gingașă de ger, se seamănă pela finea lui Aprilie, ori chiar la începutul lui Maiu. Sămânța să fie de un an. Fiind de regulă multe sămânțe seci, totdeauna să încercăm sămânța înainte de sămănat. După sămănat o grăpăm cu grapa de spini. Dacă voim să avem cânepă mai fină în fuior o sămănăm mai des și o culegem când începe a înflori.

Cânepa se smulge ori se taie cu secera din fața pământului, lăsându-o o zi pe vatră. Facem apoi manunchi și răzimăm câte trei la un loc, lăsând o săptămână să se uște. Scuturăm frunzele (cari dau culoare prea verde fuiorului) și legându-o în snopi, o punem în apă spre a se topi. Dacă am smuls cânepa, înainte de a-o pune în apă, tăiem rădăcinile. În apă punem sarcinile de cânepă peste olaltă, prin ele batem pari și deasupra punem petrii sau lemne. Nu e bine să punem pe cânepă noroi, că acela slăbește mult cânepa. La 8—14 zile, când fășiile se despoaie cu ușurință de pe cotor, cânepa e topită. Să grijim însă, să nu se topească prea tare, căci atunci se rup fășiile și avem pagubă. După ce s'a topit, spălăm cânepa și o întindem să se uște, peste noapte o adunăm și dimineața o întindem, iar când s'a uscat bine o batem cu un lemn, spre a-i zdrobi cotorul și apoi o melițăm.

SFATURI. Vitele se scapă de păduchi dacă le frecăm bine cu oleu de in și apoi le spălăm cu săpun și cu leșie.

Dacă vrei să ouă găinele, dă-le făină de cucuruz mestecată cu apă și urzici tocate; mai puțin cucuruz și mai mult orz și ovăs.

Dacă vrei să cunoști, dacă gâsca e tineră sau bătrână, pipăie-i gâtlejul. De e tare: gâsca e bătrână, de e moale: gâsca e tineră.

Curățirea blănilor (cojoacelor). Blănilor se pot curăți astfel: Încălzim într'o oală tărițe de secară până se înfierbântă așa de tare încât abia putem ținea mâna în ele. Le punem apoi pe blana ce voim să o curățim și o frecăm cu toată puterea. La urmă batem și scuturăm jocul, până ce cad toate tărițele.

Pe pânză se scriu adresele fără ca pânza se sugă cerneala, dacă lipim de desubtul pânzei o foaie de hârtie.

Ouăle se păstrează bine, dacă le punem într'o lădiță, cutie ori oală, presărând sub ele și deasupra de ele câte un rând de sare măcinată.

Calendarul săptămânii

Aprilie		Prier
Zilele săptămânii	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	12	C. p. Vasilie (741).
Vineri	18	Sf. in. Artemon (295).
Sâmb.	14	Sf. Lazar.
Dum.	15	(†) Floriile.
Luni	17	Lunea patimilor.
Marți	18	Marța patimilor.
Merc.	19	Mercurea patimilor.

Caut

o femeie, văduvă ori fată mai în vârstă, care să poarte rândul casei, să știe ferbe și să aibă inimă bună a griji — în lipsa mamei — de copilașii mei orfani, cari cercetează școala.

Ofertele la adresa:

Iosif Velcean, oficiant de stat
Temesvár, Dózsatér 12.

Cumpărați și cetiți .. .. . CALINDARUL de BUZUNAR .. .. . pe anul 1918

Cel mai elegant și mai draguț calendar apărut anu, acesta, de folos pentru soldați, economi, tineri, studenții prooși, învățători, cuprinzând un bogat material literar, poezii din război, povești, nuvele, îndrumări, măsuri și legi noi, despre ajutorul de stat, despre scumpirea bicicletelor de tren, despre noile ordinațiuni date de guvern în chestia bucatelor, creșterii porcilor, cari soldați pot fi retrași de pe front, sosirea trenurilor, câți alegători români vor fi în Ardeal. Apoi povestiri de toată frumusețea. Sfaturi practice pentru economi și soldați. Multe chipuri. Prețul numai 1 cor. 30 cu porto cu tot.

Comandați cât de iute, altfel se vând toate, — la „Poporul Român”, Budapesta VII., Ilka utca 36. 10—6